

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

Scenariusz 1: Katastrofa naturalna, klęska żywiołowa, zagrożenia naturalne, zjawiska ekstremalne, klęski elementarne - różnorodność pojęć.

Krótki opis lekcji	Uczniowie na podstawie wybranego tekstu poznają różnice pomiędzy pojęciami: katastrofa naturalna, klęska żywiołowa, zagrożenia naturalne, zjawiska ekstremalne, klęski elementarne. Uczniowie potrafią wyjaśnić jakie zdarzenia tektoniczne czy też klimatyczne można przypisać poszczególnym pojęciom.
Cele zajęć	- Celem zajęć jest zaznajomienie uczniów z pojęciami: katastrofa naturalna, klęska żywiołowa, zagrożenia naturalne, zjawiska ekstremalne, klęski elementarne, co pozwoli im na prawidłowy opis różnego rodzaju zdarzeń pogodowych, czy też tektonicznych w prawidłowy sposób. - Celem zajęć jest pokazanie uczniom zróżnicowanych zdarzeń o charakterze katastrofy naturalnej, klęski żywiołowej, zjawiska ekstremalnego czy klęski elementarnej, które miały miejsce w ostatnim czasie w różnych regionach świata.
Cele szczegółowe:	- Uczniowie poznają pojęcia: a) Katastrofa naturalna. b) Klęska żywiołowa. c) Zjawiska ekstremalne. d) Klęski elementarne. Potrafią we właściwy sposób przypisać dane zdarzenie o charakterze klimatycznym lub tektonicznym do określonego pojęcia.
Wiadomości: - uczeń zna i wyjaśnia, umie.	Uczeń zna i wyjaśnia pojęcia: a) Katastrofa naturalna b) Klęska żywiołowa c) Zjawiska ekstremalne d) Klęski elementarne We właściwy sposób przypisuje zjawiska pogodowe lub tektoniczne do wyżej wymienionych pojęć.
Metoda	Praca własna ucznia w domu/ albo na lekcji: Uczeń zapoznaje się z delicjami: katastrofa naturalna, klęska żywiołowa, zagrożenia naturalne, zjawiska ekstremalne, klęski elementarne na podstawie tekstu: dr Doroty Rucińskiej (link do pozycji poniżej). Na lekcji: wykorzystanie metody burzy mózgów - do przyporządkowania różnego rodzaju zdarzeń o charakterze tektonicznym czy też klimatycznym do wyżej wymienionych pojęć.
Czas	Czas realizacji 45 minut
Materiały	Do zadania wykonywanego na lekcji: - Niezbędne materiały: 5 dużych arkuszy papieru pakowego, kolorowe flamastry, kolorowe kartki, taśma do mocowanie arkuszy papieru oraz kolorowych kartek papieru.
Przebieg lekcji	- Nauczyciel przed lekcją zapoznaje się z treścią zaproponowanej literatury. Wybiera fragmenty tekstu pozwalające uczniom zrozumieć zróżnicowanie pojęć (katastrofa naturalna, klęska żywiołowa, zagrożenia naturalne, zjawiska

	<p>ekstremalne, klęski elementarne) i przesyła uczniom do zapoznania się w domu lub na lekcji.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na kolorowych kartkach wypisuje różnego rodzaju zdarzenia o charakterze tektonicznym czy też klimatycznym, które zdarzyły się w przeciągu 100 ostatnich lat, w celu ich późniejszego przypisania przez uczniów do wybranych pojęć (katastrofa naturalna, klęska żywiołowa, zagrożenia naturalne, zjawiska ekstremalne, klęski elementarne). - Nauczyciel przed lekcją na ścianie/ tablicy rozwiesza duże kartki papieru pakowego i tytułuje je po kolei: katastrofa naturalna, klęska żywiołowa, zagrożenie naturalne, zjawisko ekstremalne, klęska elementarna - Następnie prosi swoich uczniów, aby każdemu z wyżej wymienionych haseł przypisać określenia, z którymi kojarzy się owo sformułowanie (co jest możliwe po zapoznaniu się z tekstem zaproponowanym przez nauczyciela). Flamastrami uczniowie wypisują je na arkuszach papieru. - Następnie uczniowie starają się znaleźć cechy wspólne owych pojęć i wypisują je/ czy też zakreslają przy pomocy kolorowych flamastrów. - Następnie nauczyciel rozdaje swoim uczniom kolorowe kartki, gdzie wypisane są dane o zdarzeniach o charakterze: katastrofy naturalnej, klęski żywiołowej, zagrożenia naturalnego, zjawiska ekstremalnego czy klęski elementarnej i prosi uczniów aby dopasowali daną kartkę z danym zdarzeniem do odpowiedniej definicji znajdującej się na płachtach papieru. (Nauczyciel wykorzystuje tu dane znajdujące się na stronie Citadine, wiedzę własną lub wiedzę pochodzącą z literatury naukowej). - Po zakończeniu lekcji nauczyciel prosi uczniów o zrobienie zdjęć wykonanych tablic i ich zarchiwizowanie - do wykorzystania na innych zajęciach.
Zakończanie/ Podsumowanie	- Celem zajęć jest podniesienie świadomości uczniów na temat zdarzeń mających wpływ na funkcjonowanie lokalnych społeczności na całym świecie i odpowiednie ich określanie. Praca na lekcji ma aktywizować wszystkich uczniów w klasie.
Materiały	Rucińska D., Ekstremalne zjawiska przyrodnicze a świadomość społeczna, Uniwersytet Warszawski - Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, 2012, Warszawa (strony 28-43)
Linki do stron internetowych	Strona Citadine https://www.researchgate.net/profile/Dorota_Rucinska/publication/262010086_Ekstremalne_zjawiska_przyrodnicze_a_swiadomosc_spoeczna/links/54f954fa0cf2ccffe9e0bb99/Ekstremalne-zjawiska-przyrodnicze-a-swiadomosc-spoeczna.pdf